Hei,

Eilisessä TaV:n kuulemisessa asiassa U 19/2026 vp nousi pyyntö selvittää CBAM:n kustannusvaikutusta tarkemmin kirjallisesti. Alla TEM:n kirjallinen selvitys.

Hiilirajamekanismin kustannusvaikutus

Hiilirajamekanismi toteutetaan käytännössä CBAM-todistusten ostovelvoitteena, niin että tuontituotteen tuotesidonnaisten päästöjen perusteella määritellään, kuinka monta CBAM-todistusta maahantuojan tulee ostaa CBAM-velvoitteiden täyttämiseksi. Yksi CBAM-todistus vastaa 1 tonnin päästöjä, niin että CBAM-todistuksen hinta peilaa EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuden hintaa. Raudan, teräksen, alumiinin, vedyn ja sähkön osalta CBAM-todistusten ostovelvoite kattaa suorat päästöt, kun taas lannoitteiden ja sementin osalta kustannusvaikutus kattaa myös epäsuorat päästöt. Jos maahantuoja ei pysty tai halua käyttää toteutuneita arvoja, CBAM-kustannuksen määrittämisessä nojataan kolmasmaakohtaisiin oletusarvoihin. Nämä oletusarvot komissio on määritellyt vuonna 2025 täytäntöönpanosäädöksellä. Oletusarvojen määrittelyä on avattu tarkemmin e-kirjeessä E 92/2025 vp.

Hiilirajamekanismin kustannusvaikutus riippuu monesta eri tekijästä. Yksinkertaistettuna CBAM-kustannus määritetään tuotteen toteutuneiden päästöjen tai oletusarvojen perusteella, niin että päästösisältö (tCO2/t) kerrotaan tuonnin määrällä (t). CBAM-kustannuksesta tullaan vähentämään mahdollinen kolmannessa maassa maksettu hiilen hinta (EUR/t CO2). Tämän alennuksen säännöt tullaan määrittämään vuonna 2026 annettavalla täytäntöönpanosäädöksellä. Lisäksi kustannuksesta vähennetään niin kutsuttu ilmaisjaon mukautus, eli EU:ssa vastaavan tuotannon saama ilmaisjaon määrä. Tämän alennuksen määrittelyssä hyödynnetään komission hiilirajamekanismia varten kehittämiä CBAM-vertailuarvoja. Nämä vertailuarvot määritetään EU:n päästökaupan vertailuarvoihin perustuen, siten että komissio määrittää jokaiselle CBAM-tuotteelle oman CN-koodikohtaisen vertailuarvonsa. Lisäksi jatkojalostustuotteiden laajennuksen katteen osalta kustannustasoon vaikuttaa tuotteen teräksen ja alumiinin materiaalisisältö.

Esimerkiksi vuonna 2026, ammoniakin tuonnin CBAM-kustannus Venäjältä oletusarvoilla on noin 60e/t. Se, miten CBAM-kustannus näkyy lopputuotteen eli lannoitteiden hinnassa, riippuu

markkinatilanteesta. Ammoniakin maailmanmarkkina hintaa vaihtelee, ollen 300-600 USD/tonni vuonna 2025.

Komission mukaan kolmannessa maassa maksettua hiilen hintaa koskeva delegoidun säädöksen luonnos julkaistaan lähiviikkoina julkiselle konsultaatiolle.

yt. Katja

Katja Tuokko

Erityisasiantuntija

Energiaosasto

Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32, 00023 Valtioneuvosto

Käynti: Aleksanterinkatu 4, Helsinki

Puhelin 029 5047660

Matkapuhelin 050 4142660

Faksi (09) 1606 2160

katja.tuokko@gov.fi